

Установа Центар културе „Босилеград“
Георги Димитрова б.б.
Босилеград

Програм рада и развоја Установе

Јануар, 2020 год.

САДРЖАЈ:

I. МИСИЈА.....	3
II. ПРИОРИТЕТИ.....	3
1. Традиционалне манифестације од посебног значаја.....	3
2. Културна баштина	4
3. Драмска уметност	4
4. Ликовна уметност	4
5. Програми из области музичко-сценске делатности	5
6. Градски биоскоп	5
7. Обележавање значајних датума и годишњица и друга окупљања	5
8. Дигитализација.....	5
III. МЕТОДОЛОГИЈА РАДА И СТРАТЕШКО ПЛАНИРАЊЕ	6
IV. ОПЕРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ	7
V. ИНВЕСТИЦИОНО ОДРЖАВАЊЕ ЗГРАДЕ ДОМА КУЛТУРЕ.....	7

I. МИСИЈА

Установа Центар културе “Босилеград” је институција од јавног значаја преко које се остварује општи интерес у култури, као и спровођење културне политике као скуп циљева и мера подстицаја културног развоја који се заснива на начелима прописаним чланом 3. Закона о култури.

Програм рада и развоја Установе за период 2020-2024 заснива се на општем јавном интересу и стратешким документима (Стратегија развоја културе Републике Србије и Акциони план за спровођење Стратегије развоја културе Републике Србије (2017-2027)).

Општи интереси у култури прописани су чланом 6. Закона о култури као и делатности из области културе који су прописани чланом 6. истог Закона. Такође, чланом 10. Статута Установе предвиђена су начела, делатности и надлежности појединих структура Установе, као и начин организовања рада за остваривање циљева. Јединица локалне самоуправе преко Установе центар културе „Босилеград“ и других невладиних организација спроводиће планове рада истих што се тиче културних догађаја на територији општине Босилеград.

На основу свега поменутог за Центар културе „Босилеград“ може се рећи да је од посебног значаја за локално становништво, а нарочито узимајући у обзир да функционише на подручју где традиционално живи бугарска национална мањина.

II. ПРИОРИТЕТИ

1. Традиционалне манифестације од посебног значаја

Установа Центар културе је у протеклом периоду остварила добре резултате на очувања и популаризовања и широког представљања фолклорне културне баштине и то пре свега традиционалних народних игара.

Круна ових активности је Међународни фолклорни фестивал „Босилеградско Краиште пева и игра“ у организацији Установе, који се традиционално одржава већ 11 година. Овај фестивал буди и јача свест о културном наслеђу бугарске националне мањине која живи у Србији, као и блиских народа на Балкану, тиме гради мостове пријатељства, сарадње и толеранције и на тај начин допринеси свеукупном развоју целог региона. Ова манифестација приказује шароликост у фолклорном стваралаштву, а истовремено и одређене сличности које подсећају на блискост културног наслеђа свих народа на овим просторима. Такође, подстиче међуопштинску сарадњу са циљем стварања заједничких културних производа који се могу користити, поред осталог и у сврху побољшања туристичких атракција. Свакако, овим фестивалом се утиче на побољшање друштвене свести и општем развоју културе директно код грађана општине Босилеград, а индиректно и код грађана општина учесника на фестивалу. Овај фестивал свакако треба одржати и даље обогаћивати пратећим садржајима.

Други значајан фестивал „Ускрс на тремеђи“ се организује последње две године за време трајања Ускршњих празника. Овај догађај има међународни карактер и има за циљ очување традиције и обичаја везаних за Ускрс, као и наглашавање сличности између три блиска балканска народа са заједничким хришћанским традицијама и вредностима. Манифестација укључује догађаје културног, едукативног, спортског и забавног карактера, и предвиђена је, у оквиру проширења активности, у годишњем програму рада Центра културе „Босилеград“.

2. Културна баштина

Поред поклањања пажње савременим културним садржајима Центар културе и у будуће посебну пажњу треба да усмери на очување и промоцију вредног културног наслеђа. Треба да се афирмишу корени културног наслеђа овог краја. Идеја је да се шира јавност упозна са културним наслеђем наглашавајући традицију и локалне вештине. Установа Центар културе „Босилеград“ (поред Народне библиотеке „Христо Ботев“) је надлежна за очување материјалног и нематеријалног културног наслеђа. Иако се Установа сусреће са бројним проблемима, пре све инфраструктурним, у протеклом периоду је интензивно радила на очувању културне баштине и његову популаризацију кроз различите радионице, изложбе и промоције. Како у општини Босилеград нема туристичке организације, Установа ради и у правцу туристичке популаризације културне баштине, која се налази на територији наше општине. У том смислу, у Установи у протеклом периоду су реализована два пројекта из области заштите културне баштине:

- „Изградња дигиталног центра и дигитализација грађе асоцираних установа“, кроз који је изграђен центар за дигитализацију културног наслеђа. Центар је још увек недовољно опремљен, али је израђено и аплицирано са више пројеката, кроз које је планирана набавка одговарајуће дигиталне опреме, помоћу које је могуће да обрађени експонати-предмети и непреносиви објекти (цркве, сакрални објекти и други архитектурни и архитектонски објекти) буду снимљени из више позиција за израду виртуелних 3Д модела. Ти дигитални модели поред очувања и доступности културног наслеђа би служили и за израду калупа и реплика (модела), односно сувернира од печене глине,

- „Културна баштина у служби социјалне кохезије“, кроз који Установа интензивно ради на очување старих предмета и рукотворина старих заната, као и на оживљавању старих заната у савременим условима.

У предстојећем периоду ће бити реализован пројекат „Дигитално крајиште . дигитализација завичајног фонда“, који ће ујединити напоре Установе Центар културе „Босилеград“ и Народне библиотеке „Христо Ботев“ на формирању, очувању и заштити завичајног фонда „Босилеградског крајишта“.

3. Драмска уметност

У протеклом периоду је доста смањено забрињавајуће одсуство драмске уметности. Приказано је више позоришних представа у форми гостовања позоришта из Републике Србије и Републике Бугарске, као и дечијих позоришних представа. Драмска секција у предходном периоду није имала никакву активност што је пре свега било условљено недостатком одговарајућих кадрова. За задовољење ових културних потреба, необходимо је, у оквиру Дома културе уложити напоре за развој позоришног аматеризма и тежити да се сваке године направи макар по једна нова позоришна представа. Треба формирати дечије позориште и аматерску позоришну сцену за одрасле у саставу Центра културе.

4. Ликовна уметност

У протеклом периоду Установа је на пољу ликовне уметности организовала више изложби реномираних уметника и младих талената са наших простора, гостујућих изложби уметника из земље и иностранства, као и једну изложбу уметнице из избегличког кампа.

У наредном периоду (у програму рада за 2020 годину) је планирано организовање ликовне колоније, а планирају се активности са младим талентима: едукације и практичне радионице.

5. Програми из области музичко-сценске делатности

У протеклом периоду је организовано више концерата изворне народне и фолк музике, поп-рок и цез музике што у сопственој продукцији, што гостујућих ансамбала и извођача.

У наредном периоду је потребно интензивирати рад са талентима на класичним и народним инструментима и ангажовати се на формирању оркестра. Организовати музичка такмићења, музичке тобогане, музичке квизове и сл.

6. Градски биоскоп

У протеклом периоду је поново оживљен рад градског биоскопа који ради при Установи. Извршена је набавка новог пројектора и BlueRay-плејера, што уз грејање велике сале су били предуслови за поновно оживљавање биоскопа. Закључени су уговори о пословној сарадњи са више дистрибутерских кућа, што омогућава приказивање најбољих филмова домаће и иностране продукције, јер постоје дела седме уметности која завређују пажњу, а у нашој средини остану неопажена у мору хиперпродукције некавалитетних садржаја. Као податак наводим да је у 2019 години организовано чак 36 филмских пројекција.

У даљем периоду треба наставити са стварањем бољих услова за приказивање филмова. Рестаурација Велике сале Дома културе, која се користи и као биоскопска сала, набавка квалитетније дигиталне опреме за приказивање филмова, наменског динамичког озвучења, замена дотрајалог филмског платна новим, које би омогућавало и 3D пројекције, побољшање грејања и сл.

7. Обележавање значајних датума и годишњица и друга окупљања

Центар културе „Босилеград“ у протеклом периоду био је активно укључен у организацију програма (стручном помоћи и техничким средствима) за обележавање Дана општине Босилеград, Нове године и других значајнијих датума. Такође је организовао пригодне програме приликом традиционалних народних окупљања (сабора и сл.) и пружао техничку помоћ приликом одржавања седница Скупштине општине Босилеград, спортских програма и сл. Са том праксом треба наставити и у наредном периоду, на шта је Установа обавезана и усвојеним програмом рада за наредну годину од стране УО Установе и СО Босилеград.

8. Дигитализација

Најновијим предлогом закона о измени закона о култури, који је на предлог Владе Р. Србије унет у процедуру за усвајање 31.12.2019. год. „подстицање процеса дигитализације и развоја дигиталне истраживачке инфраструктуре у области заштите културног наслеђа и уметности“ као и „подстицање примене нових технологија у култури и дигитализације“ су дефинисани као општи интерес у култури, а у члану 10 истог закона је прецизирано да је „дигитализација културног наслеђа је саставни део рада запослених у установи културе“. То оправдава напоре на изградњи Дигиталног центра Установе и даље напоре на доопремању тог центра.

III. МЕТОДОЛОГИЈА РАДА И СТРАТЕШКО ПЛАНИРАЊЕ

Програм рада и развоја за период 2020-2024 год. Установе центар културе „Босилеград“ је по својој суштини документ стратешког планирања, који се треба заснивати на доброј процени и оптималном коришћењу ресурса како би се идентификовале потребе и могућности остваривања општег интереса у области културе. Програм рада и развоја Установе мора се базирати на кадровско-техничким и финансијским ресурсима, организационим и другим специфичностима рада Установе и свим преузетим обавезама Установе у протеклом периоду. Стога, овакав документ не може бити конкретизиран на дужи рок без предходног детаљног упознавања са свим аспектима рада и пословања Установе. Зато, тежиште овог документа треба поставити на методологију рада и стратешког планирања, која се треба користити за постизање оптималних резултата у руковођењу Установом.

Период од 4 године у данашњем веома динамичном окружењу је доста дуг, јер је тренутно окружење мало предвидиво у политичком, економском, социјалном и технолошком погледу. У том смислу потребно је поставити опште правце и приоритете организације, и успоставити односе који ће омогућити да се постојећи ресурси максимално искористе за реализацију циљева. Сви заинтересовани субјекти (особље, локална власт, институције, донатори, грађани-корисници услуга) треба да буду укључени у процес планирања јер то омогућава узајамно проверавање и размену идеја, а на тај начин се субјекти обавезују за пружање подршке у току реализације.

Испитивање потреба (жеља, тежња, интересовања) циљних група је један од кључних аспеката успешности рада Установе. То је процес идентификовања и мерења разлика између стања „које је сада“ и стања „које би требало бити“, одређивање приоритета међу тим разликама и одређивање начина приближавања тих двају стања.

Организациона структура је такође веома битна да би се јасно одредиле улоге и одговорности, да се равномерно поделило радно оптерећење, да се ефикасно искористе вештине које појединци поседују и да се омогући праћење рада и вредновање истог. Добра организациона структура је основ за успостављање одговорности и „полагање рачуна“. На овом сегменту треба доста порадити у наредном периоду, како би се повећала радна дисциплина, увело квалитетно извештавање запослених о њиховом раду у Установи, као и оцењивање рада запослених што је и обавеза по Закону о запосленима у јавним службама, који треба ступити на снагу од 01.01.2021. год.

Маркетинг је од суштинског значаја за представљање Установе и њеног рада. У протеклом периоду је израђен сајт Установе, који се редовно ажурира. У наредном периоду треба да се обезбеди континуирано и широко присуство и у друштвеним мрежама (нпр. путем стварања фејсбук странице Установе).

Финансијски план, односно план прикупљања средстава је део процеса планирања. У предходном периоду Установа се није ослањала само на буџетска средства већ је развила капацитете за усвајање средстава из разних извора на бази пројектног финансирања, као и путем вршења услуга за обезбеђивање сопствених прихода. У даљем периоду треба јачати капацитет Установе за усвајање средстава путем пројектног финансирања и дефинисати максимални пакет услуга за обезбеђивање сопствених средстава.

Резултат процеса стратешког планирања треба да буде документ који садржи мисију, вредности организације, циљеве и задатке, структуру и особље, маркетинг, као и план финансирања и обезбеђивања додатних средстава.

IV. ОПЕРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ

Полазећи од наведених анализа, а имајући у виду чињеницу да је Управни одбор Установе Центар културе „Босилеград” већ прихватио Програм рада и Финансијски план Установе за 2020 годину, те да га је својом одлуком усвојила и Скупштина општине Босилеград, тај програм рада ће бити полазна основа за рад у текућој години, који ће се уз сагласност Управног одбора и оснивача „у ходу“ мењати и допуњавати.

Програмом рада за 2020 годину су дефинисане активности, којима се реализује општи интерес у култури, од којих се већина већ традиционално спроводе у протеклим годинама. Неопходно је да се на основу овог плана активности изради детаљан календар активности, који ће даље бити основа за конкретизовање задатака запосленима, ради благовременог планирања радног времена, техничких и осталих ресурса. Тај начин рада ће омогућити да се јасно одреде улоге и одговорности, да се равномерно подели радно оптерећење, да се ефикасно искористе вештине које појединци поседују и да се омогући праћење рада и вредновање истог.

На основу овог календара активности, можемо даље уочити зоне са нижим оптерећењем у које се могу убацили нови садржаји или планирани садржаји који нису временски дефинисани. То би даље утицало на равномерно пласирање културних садржаја грађанима, без дугачких периода неактивности и одсуства културних дешавања.

V. ИНВЕСТИЦИОНО ОДРЖАВАЊЕ ЗГРАДЕ ДОМА КУЛТУРЕ

На крају, али не најмање важно је инвестиционо одржавање зграде Дома културе, која својом модерном архитектуром представља знаменитост града.

Стављањем у функцију грејања Велике сале и санацијом крова зграде Дома културе у Босилеграду у протеклом периоду је започета ревитализација најзначајнијег културног објекта у нашој општини. Имајући у виду величину самог објекта и степен оронутости, као и дотрајалости опреме и инвентара, интенција је да фазно изврше све неопходне радње и тиме објекат доведе у потпуну функцију, при чему се све фазе у ревитализацији морају радити убрзаном динамиком.

Проблем грејања Велике сале је најпре привремено решен (ванредним напорима дела запослених) санацијом инфраструктуре грејања и доводом топле воде из Основне школе, а крајем децембра месеца 2018 године је оспособљен један од котлова на нафту. Захваљујући санацији крова, оспособљене су и опремљене Свечана сала са комплетним намештајем, Сала са огледалима, хол Велике сале, просторија за смештај радионице за израду експоната од глине и порцелана и просторије за Дигитални центар Установе.

У наредном периоду предстоји решавање грејање комплетне зграде Центра културе, замена стакала на целој згради (дуплим стаклом) због енергетске ефикасности, реновирање Велике сале и позорнице, решавање проблема громобранске инсталације, реконструкција електричних инсталација (због прилагођавања новим стандардима), реновирање санитарних чворова и хола зграде, реновирање приступног степеништа и тротоара и постављање видео надзора.

У Босилеграду
26.01.2020. год.

Воислав Божилов